Сторінка № 1 Код роботи: _____

Завдання для І етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2026-2027 н.р.

10 клас

Завдання 1. Тести. Максимум – 27 балів.

1.1. Тести з однією правильною відповіддю. Правильна відповідь – 1 бал. Максимум – 15 балів.

1. Що є основним національним багатством в Україні:

а) людина; б) життя людини; в) здоров'я людини; г) честь і гідність людини;

д) безпека людини; е) права людини; є) майно людини; ж) земля?

2. Що є зайвим у цьому ланцюжку:

а) інкорпорація, б) консолідація, в) кодифікація, г) систематизація.

3. Яке право належить до соціально-економічних прав людини?

а) право на працю; б) право на свободу слова; в) право на свободу світогляду; г) право на участь у виборах.

4. За якою виборчою системою відбуваються вибори до сільських та селищних рад в Україні (з кількістю виборців до 10 тис.):

а) мажоритарною; б) пропорційною; в) змішаною; г) багатоступеневою.

5. Кількісний склад Конституційного Суду України становить

а) 12, б) 14, в) 16, г) 18.

6. Вкажіть назву поведінки суб'єктів, в якій реалізується їх суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

а) об'єктивний зміст; б) фактичний зміст; в) юридичний факт; г) подія.

7. Який характер має цивільно-правова відповідальність батьків за своїх неповнолітніх дітей?

а) субсидіарний; б) дольовий; в) солідарний; г) змішаний.

8. Договір дарування є:

а) одностороннім; б) двостороннім; в) багатостороннім; г) без сторін.

9. При спадкуванні за законом частки кожного із спадкоємців є:

а) рівними;

б) чоловік (дружина) померлого отримують половину спадщини;

в) діти померлого отримують половину спадщини;

г) майно розподіляється пропорційно: дружина (чоловік), діти, батьки померлого у співвідношенні 3:2:1);

д) все майно отримає один із подружжя, який пережив іншого.

10. Способами набуття права власності може бути

а) первинні та юридичні; б) громадянські та похідні; в) первинні та похідні.

11. Систему поглядів , понять, уявлень, почуттів із приводу чинного права або ситуацій, що пов'язані з правом називають

а) правова культура, б) правова ідеологія, в) правосвідомість.

12. Що є зайвим у цьому ланцюжку:

а) суспільна небезпечність; б) протиправність; в) винність особи, що скоїла діяння; г) караність; д) наявність сторін, які мають суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

13. Передбачена нормами права соціально значуща поведінка індивідуальних чи колективних суб'єктів, що контролюється їхніми свідомістю і волею – це:

а) правомірна поведінка; б) правова поведінка; г) свідома поведінка.

Сторінка № 2 Код роботи: _____

14. Це спосіб прийняття громадянами України шляхом голосування законів України, інших рішень з важливих питань загальнодержавного і місцевого значення.

а) вибори; б) народовладдя; в) референдум; г) законодавчий процес.

15. Хто видає указ про введення воєнного стану в Україні?

а) Верховна Рада України

б) Кабінет Міністрів України

в) Президент України

г) Рада національної безпеки і оборони України

1.2. Тести з двома правильними відповідями. Правильна відповідь – 2 бали. Максимум – 6 балів.

16. Для яких галузей права визначальним є диспозитивний метод правового регулювання:

а) господарське право; б) фінансове право; в) трудове право; г) конституційне право.

17. До видів гарантій прав і свобод людини належать

а) юридичні, б) ідеологічні; в) корпоративні, г) релігійні.

18. У якій ситуації особа діє у стані крайньої необхідності

а) захищається від нападу, б) затримує правопорушника, в) заподіює меншу шкоду для відвернення небезпеки, яку неможливо усунути іншим способом, г) виконує незаконний наказ керівника.

1.3. Тести з трьома правильними відповідями. Правильна відповідь – 3 бали. Максимум – 6 балів.

19. Які види суверенітету вам відомі:

а) державний; б) національний; в) народний; г) політичний; д) міжнародний

20. Яка із галузей права належить до підсистеми публічного права:

а) господарське право; б) фінансове право; в) адміністративне право; г) конституційне право.

Завдання 2. Установіть відповідність. 5 завдань по 2 бали кожне.
Максимум – 10 балів.

Зробіть потрібну помітку у бланку відповіді під запитанням.

1. Форма реалізації сучасною Українською державою функцій цивільного захисту населення на території.

1. Правотворча форма реалізації функції держави	А) Призначення голови Державної служби з надзвичайних ситуацій
2. Правозастосовна форма реалізації функції держави	Б) Створення Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника
3. Правоохоронна форма реалізації функції держави	В) Евакуація населення з зони надзвичайної ситуації внаслідок повені
4. Організаційна форма реалізації функції держави	Г) Накладення адміністративного штрафу на особу, яка порушила вимоги щодо виконання фітосанітарних заходів
	Д) Ухвалення Кодексу цивільного захисту України

Сторінка № 3 Код роботи: _____

Бланк відповіді

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Статус органів і посадових осіб публічної влади на місцевому рівні

1. Міський голова	А) Найвища посадова особа територіальної громади
2. Виконавчий комітет міської ради	Б) Представницький орган виконавчої влади
3. Районна державна адміністрація	В) Представницький орган місцевого самоврядування
4. Міська рада	Г) Місцевий орган виконавчої влади
	Д) Виконавчий орган місцевого самоврядування

Бланк відповіді

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Міжнародні акти з прав людини

1. Загальна декларація прав людини (1948)	А) Перший міжнародний договір, що встановив обов’язкові правила поводження з військовополоненими
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950)	Б) Основний документ ООН, що проголосив рівність усіх людей «за народженням» як морально-політичний стандарт
3. Конвенція про права дитини (1989)	В) Спеціалізований документ, що розглядає та уточнює права окремої категорії індивідів
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966)	Г) Регіональний документ, що створив дієвий судовий механізм захисту
	Д) Спеціалізований універсальний міжнародний договір про певну категорію прав людини

Бланк відповіді

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Сторінка № 4 Код роботи: _____

4. Відповідність між видами юридичної відповідальності та названими правопорушеннями.

1. Хлопець 16 років, не маючи належних документів продавав в переході компакт-диски.	А) Кримінальна відповідальність
2. Жорстоке поводження з тваринами.	Б) Адміністративна відповідальність
3. Пошкодження речі, що є власністю іншої особи.	В) Дисциплінарна відповідальність
4.Систематичне невиконання трудових обов'язків.	Г) Цивільно-правова відповідальність
	Д) Матеріальна відповідальність

Бланк відповіді

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Рівні цивільної дієздатності фізичної особи

1. Часткова дієздатність	А) Обмежує дієздатність суд
2. Неповна дієздатність	Б) Малолітня особа
3. Повна дієздатність	В) Повнолітня особа
4. Обмежена дієздатність	Г) Неповнолітня особа
	Д) Особа похилого віку

Бланк відповіді

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між… (максимум – 10 балів, по 5 балів за кожне порівняння).

1. Основними теоріями походження держави? (максимум – 5 балів).

2. Мажоритарною та пропорційною виборчими системами? (максимум – 5 балів).

Сторінка № 5 Код роботи: _____

Завдання 4. Задача №1. (Максимум – 10 балів)

Відеоблогер Віктор, громадянин держави Вестландія, на моторному човні дістався до покинутої газовидобувної платформи в морі за 8 км від узбережжя Вестландії. Платформа – невеликий металевий майданчик на опорах, яким понад десять років ніхто не користується.

У прямому ефірі Віктор оголосив платформу «незалежним Князівством Вікторіленд», а себе – князем. Він підняв над платформою власний прапор, оприлюднив написану ним «конституцію», записав гімн і випустив власну криптовалюту. Кордоном князівства Віктор проголосив коло радіусом 500 метрів навколо платформи.

Згодом на сайті князівства з'явилася можливість купити «громадянство» за 200 євро – покупцеві надсилали поштою «паспорт». Так «громадянами» стали близько 300 людей із різних країн, жоден із яких на платформі не був. Щороку «громадяни» сплачують «податок» – 50 євро. Тих, хто не сплатив, Віктор просто викреслює зі списку. Із числа «громадян» Віктор призначив «уряд» із п'яти «міністрів», які спілкуються в онлайн-чаті. Поліції, судів чи інших органів у князівстві немає: за «конституцією» всі спори вирішує князь.

На платформі живуть лише Віктор та його оператор. Воду, пальне й продукти їм привозять із материка, а на зиму вони повертаються до Вестландії. Рибальські човни вільно пропливають повз платформу, не зважаючи на «кордон». Податкова служба Вестландії повідомила Віктора, що дохід від продажу «паспортів» є його особистим доходом, і Віктор сплатив із нього податок.

Віктор надіслав до ООН та урядів кількох держав листи з проханням визнати князівство, але відповіді не отримав. Натомість князівство «визнали» два подібні «князівства», створені блогерами в інших країнах. У відеозверненні Віктор заявив: «У нас є територія, громадяни, уряд, конституція, прапор, гімн, валюта й податки. Громадяни добровільно обрали мене своїм правителем – отже, моя влада легітимна. Ми – держава, а визнання – лише питання часу».

Студент з України Максим купив «громадянство» князівства і тепер питає друзів, чи має він відтепер подвійне громадянство і чи зможе подорожувати з новим паспортом.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, який, зокрема, міститиме відповіді на такі питання:

1. Які ознаки держави вам відомі? Які з них наявні у «Князівства Вікторіленд», а яких бракує?
2. Оцініть твердження Віктора про те, що наявність прапора, гімну, конституції, паспортів і власної валюти свідчить про існування держави.
3. Чи є щорічні платежі «громадян» податками?
4. Чи має «князівство» суверенітет? Оцініть аргументи Віктора щодо легітимності його влади та щодо визнання князівства.
5. Чи набув Максим громадянство іншої держави? Чи зможе він подорожувати з паспортом «князівства»?
6. Які обставини мали б бути іншими, щоб можна було стверджувати, що виникла нова держава?

Сторінка № 6 Код роботи: _____

Завдання 5. Задача №2. (Максимум – 10 балів)

Родина Мельників – Ірина, Ігор та їхній шістнадцятирічний син Данило – живе у двокімнатній квартирі, яку Олег успадкував від матері. Сестра Ігоря Наталія звернулася до районного суду з позовом, вимагаючи визнати за нею як за спадкоємицею право власності на половину квартири. Районний суд позов задовольнив. Рішення ухвалили тиждень тому, і родина вважає його несправедливим.

На сімейній раді кожен запропонував свій план.

Ірина вирішила написати листи Президентові України та народному депутатові, обраному від їхнього округу: «Нехай скасують це несправедливе рішення або хоча б скажуть судді переглянути справу. Для чого тоді нам влада?»

Ігор, розбираючи мамині папери, знайшов документи, які, на його думку, могли б змінити результат справи. Під час розгляду справи він про них не знав. Тепер він хоче віднести документи до того самого районного суду: «Суддя їх побачить і змінить рішення».

Данило запропонував батькам: «Навіщо ходити по нижчих судах? Треба одразу звертатися до Верховного Суду – це найвищий суд, і його рішення є остаточним».

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, який, зокрема, міститиме відповіді на такі питання:

1. Чи можуть Президент України або народний депутат скасувати рішення суду чи «сказати судді» переглянути справу? Відповідь обґрунтуйте.

2. Чи може Ігор домогтися зміни рішення, подавши знайдені документи до того самого районного суду?

3. Куди і в якому порядку Ігорю слід звернутися, щоб рішення було переглянуто? Що перевірятиме суд, до якого вони звернуться?

4. Чи слушна пропозиція Данила? За яких умов і з якою метою Ігор зможе звернутися до Верховного Суду?

Сторінка № 7 Код роботи: _____

Завдання 3. Відповідь

Сторінка № 8 Код роботи: _____

Завдання 4. Задача 1. Відповідь

Сторінка № 9 Код роботи: _____

Завдання 5. Відповідь

Сторінка № 10 Код роботи: _____

ЧЕРНЕТКА